

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 2020-11-06

**REMISSYTTRANDE;
Promemorian Tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för 19-23-
åringar
(Ert diarienummer Fi2020/03881)**

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 525 medlemsföretag med runt 8 220 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har fått del av rubricerad remiss och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

Innehållet i förslagen i promemorian

I föreliggande promemoria föreslås att en tillfällig nedsättning av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift införs på ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 23 år. Nedsättningen uppgår till 11,69 procentenheter som på ersättning upp till 25 000 kronor per kalendermånad. Under dessa förutsättningar blir den nya avgiftsnivån därmed 19,73 procent. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 april 2021 och tillämpas på ersättning som utges under perioden den 1 april 2021 till och med den 31 mars 2023. Förslaget är en del av de stimulansåtgärder som syftar till att återstarta ekonomin efter pandemin.

Den nuvarande krissituationen i besöksnäringen

I mitten på mars i år slogs benen undan fullständigt på hela besöksnäringen genom regeringens och andra myndigheters restriktioner med anledning av spridningen av covid-19. Fysisk samvaro är ju oftast en viktig ingrediens och förutsättning i utbudet av besöksnäringens tjänster. Efterfrågan kunde bara i mycket liten utsträckning återvinnas under sommaren och nu skärps restriktionerna återigen. Regeringen var snabbfotad i arbetet med att ta fram ekonomiska stödåtgärder under mars-april och bidrog därmed sannolikt till att många konkurser och uppsägningar sköts på framtiden. Dessvärre löpte

de flesta stödåtgärder ut under sommaren. Det gjorde inte krisen i besöksnäringen. Hotellen har exempelvis i genomsnitt tappat två tredjedelar av sina logiintäkter i riket och -84 procent i Stockholm. Kapacitetsutnyttjandet är fortfarande historiskt lågt och bokningsläget för december har tydligt försämrats. Restaurangerna har tappat cirka 45 procent av sin omsättning sedan 1 mars. -54 procent i Stockholm. Julbordsbokningarna har uteblivit. Nöjesparkerna har inte kunnat vara öppna och mäss- och konferensanläggningar har ekat tomma. Sammantaget har detta fått enorma konsekvenser för sysselsättningen i branschen. Minst 19 000 personer i besöksnäringen har hittills varslats, över 60 000 har omfattats av korttidspermitteringssystemet, tusentals normala tillfälliga anställningar såsom sommarjobb har antingen inte tillsatts eller avslutats. Eftersom restriktioner fortfarande skärps och smittan av covid-19 ökar fortgår även krisen i besöksnäringen.

Arbetskraftskostnadernas roll i besöksnäringen

Besöksnäringen är den näring i Sverige som anställer högst andel unga. Cirka en tredjedel av de anställda i besöksnäringen är under 24 år, vilket ska jämföras med 10 procent på den övriga arbetsmarknaden. Att krisen har slagit så hårt mot just besöksnäringen har givetvis medfört att de åldersgrupper som avses i promemorian har blivit extra drabbade i förhållande till om den hade drabbat många andra branscher.

Utöver detta anställer besöksnäringen även högst andel utlandsfödda och högst andel personer som saknar gymnasieutbildning. Den fyller därför en mycket viktig funktion för att integrera människor i det svenska samhället och det vuxna arbetslivet.

Besöksnäringen är mycket personalintensiv i förhållande till många andra branscher. Arbetskraftskostnaden, d.v.s. lönekostnaden plus arbetsgivaravgifterna, är den i särklass största kostnaden för företagen i besöksnäringen. I hotell- och restaurangbranschen motsvarar arbetskraftskostnaden ungefär 35 procent av omsättningen. Motsvarande förhållande i tillverkningsindustrin är 17,7 procent. Besöksnäringen är därmed nästan dubbelt så personalintensiv som tillverkningsindustrin. Det faktum att Sverige i ett internationellt perspektiv har bland de högsta minimilönerna och de högsta arbetsgivaravgifterna i Europa missgynnar personalintensiva tjänstebanscher både i förhållande till andra länder och andra mer kapitalintensiva branscher. Problemet med höga minimilöner och arbetsgivaravgifter är att de stänger ute människor som inte kan förväntas ha en produktivitet som motsvarar arbetskraftskostnaden för arbetsgivaren. Kan man sänka arbetskraftskostnaden för besöksnäringen ökar därför sysselsättningen bland utsatta grupper på arbetsmarknaden, allt annat lika. Det gäller i synnerhet i ett läge när företagen drastiskt minskat antalet anställda och åter behöver bemanna upp sin verksamhet.

Visitas synpunkter på förslagen i promemorian

Visita tillstyrker förslaget om nedsatta arbetsgivaravgifter för 19–23-åringar. Ett genomförande av förslaget kommer att gynna sysselsättningen och minska företagens utsatthet i besöksnäringen när restriktioner och beteendeförändrande rekommendationer väl upphör. Vi anser dock att reformen innehåller ett antal begränsningar som i onödan hindrar positiva effekter i det svåra läge som nu råder, inte minst inom besöksnäringen, enligt följande.

Kostnaden för arbetsgivaravgifter behöver minska tidigare

Enligt promemorian ska lagändringarna träda i kraft den 1 april 2021. Som framgår ovan rasar krisen fortfarande för en mängd företag inom besöksnäringen. På flera sätt är krisen allvarligare nu än i april-maj. En viktig skillnad är att det då fanns ett antal ekonomiska stödåtgärder på plats. De flesta har nu löpt ut och den sista och viktigaste, systemet med korttidspermitteringar (med förstärkt statligt stöd) löper ut vid årsskiftet. De allra flesta näringsidkare kommer dock att ha nått maximalt utnyttjande (6+3 månader) redan tidigare. En annan viktig skillnad jämfört med april-maj är att företagen nu ackumulerat förluster under snart 8 månader. Många företag överväger att helt avveckla sin verksamhet. Om syftet är att stimulera företag och behålla anställda framstår datumet för ikraftträdandet som ologiskt.

Mot ovanstående bakgrund anser Visita att lagändringarna skulle behöva träda i kraft senast den 1 januari 2021.

Nedsättningen bör gälla under längre tid

Enligt förslaget ska nedsättningen vara tillfällig och upphöra den 31 mars 2023, d.v.s. efter två år. Besöksnäringen har under lång tid varit en bransch i stark tillväxt och kommer sannolikt att bli det igen. Corona-situationen har dock inneburit en aldrig skådad osäkerhet, vilket omöjliggör planering av verksamheten och investeringar på både kort och lång sikt. Förhoppningarna om ett slut på krisen har fått skjutas fram om och om igen.

Med hänvisning till den permanenta obalansen mellan arbetskraftskostnadernas relativa storlek i olika delar av ekonomin samt att minimilönerna knappast kommer att sjunka anser Visita att det vore rimligt att en nedsättning som motsvarar den allmänna löneavgiften (11,62 procent) borde vara permanent och under alla omständigheter längre än två år.

Eftersom många unga redan gått miste om sin sysselsättning i besöksnäringen så kan man förvänta sig betydligt mindre dödviktsförluster än vid en sänkning som sker under normala omständigheter. D.v.s. en sänkning kommer att leda till nettoökningar av sysselsättningen i dessa åldrar. Forskning har dessutom visat att sänkningar av arbetsgivaravgifter även leder till andra positiva effekter i näringslivet, inte minst har man visat att en del av de sänkta kostnaderna används till att anställa kompetens även i andra grupper. [Daunfeldt et al. har visat att reformen skapade 18 100 nya arbetstillfällen i alla åldersgrupper, vilket är betydligt fler än om man endast studerade de nämnda åldrarna.](#) Med tanke på att sysselsättningen i besöksnäringen sjunkit till minimala nivåer får man anta att risken för övervältring på lönerna är försvinnande. Bl.a. av den anledningen kommer denna reform att uppnå högre effektivitet än tidigare.

Åldersintervallet behöver utökas för att få större effekter

Enligt promemorian ska nedsättningen begränsas till de personer som vid årets ingång fyllt 18 men inte 23 år. För att minska riskerna för arbetslöshet och uppskjutet inträde på arbetsmarknaden framstår det som välmotiverat att det nedre intervallet omfattar de som avslutar gymnasiet. Den övre begränsningen på 23 år är dock, enligt Visitas mening onödigt låg. Vanligtvis utgör personer under 26 år mer än 30 procent av de förvärvsarbetande i hotell- och restaurangbranschen. Förutsatt att restriktionerna lyfts finns möjlighet att uppnå större effekter.

Visita anser att åldersintervallet bör utvidgas till åtminstone 26 år som övre gräns.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Thomas Jakobsson
Chefekononom